

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 3 da december 2010, allas 19³⁰ – 21¹⁵ uras
en casa communal

Presidi: Robert Cajacob

Actuars: Ervin Maissen
Flavio Murer

Presents:

a) Cussegl

Clemens Berther	Martina Gienal-Caviezel
Robert Cajacob	Rita Huonder-Tenner
Giusep Columberg	Jordana Lozza-Desax
Bernadetta Caminada-Mühlebach	Pirmin Lozza
Madlen Deflorin-Spescha	Pader Vigeli Monn
Emerita Flepp-Degonda	Flavio Murer
Victor Flepp	Alfred Spescha

b) Suprastonza
communal

Dumeni Columberg	Iso Mazzetta
Hans Huonder	Roger Tuor
Cecilia Maissen-Desax	

c) Perstgisas Heinrich Berther

d) Hosps 5

Plaid da beinvegni dil president dil cussegl da vischnaunca:

“Jeu beneventel Vus alla quitordischavla seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d’uffeci 2009/12.

La finamira da questa seduta ei da saver tractar tuttas fatschentas tractandadas, quei per saver evitar ina preseduta ils 10 da december. En cass che la seduta cuzzass pli ditg che las 20³⁰ uras, sorprendess cusseglier Flavio Murer la funcziun d’actuar. Quei damai che nies actuar Ervin Maissen sto s’absentar da quellas uras pervia d’ina outra seduta. Fa enzatgi objecziuns pertuccont quei proceder?

Il cussegl da vischnaunca sa s’accordar cun quei agir.

Mortoris

Jeu supplicheschel da seregurdar cun in bien patratg dalla defuncta Brighitta Fry-Gadola, naschida ils 7 d’avrel 1915 e morta ils 26 da november 2010. Ella ruaussi en pasch.

Gliesta da tractandas

La gliesta da tractandas secloma sco suonda:

- Tractandas:*
1. Protocol nr. 13- 2009/2012
 2. Fixaziun dalla quota communal per la vendita da schischom a persunas digl exterior
 3. Canalisaziun Mumpé Medel: Credit (messadi nr. 21-2009/2012)
 4. Parcadi sutterrann a Cons: Credit (messadi nr. 22-2009/2012)
 5. Zona da mistregn a Pignola: Acquist da terren per promover l’economia (messadi nr. 23-2009/2012)
 6. Ura da damondas

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 14-2009/2012
Seduta dils 3 da december 2010

1. Protocol nr. 13-2009/2012

President dil cussegl da vischnaunca

Il protocol nr. 13 ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau neginas propostas per midadas.

Decisiun

Il protocol nr. 13-2009/2012 dalla seduta dils 12 da november 2010 vegn approbaus senza opposiziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 14-2009/2012
Seduta dils 3 da december 2010

2. Fixaziun dalla quota communal per la vendita da schischom a persunas digl exterior

President dil cussegl prelegia la proposta dalla suprastanza communal:

“Onn per onn fixescha il cussegl da vischnaunca la quota communal per la vendita da schischom a persunas digl exterior. Per simplificar la procedura propona la suprastanza communal che quei conclus vali aschiditg sco la quota vegn buca midada. Cheutras san ins reducir lavur administrativa.

Las quotas per la vendita da schischom a persunas digl exterior duein restar sco tochen dacheu, numnadamein:

- a. Per vendas ord surbaghegiadas a persunas digl exterior ina quota da 100%;
- b. Lubir la vendita d’in object singul d’in proprietari svizzer ad ina persuna digl exterior;
- c. Lubir la vendita d’in object singul d’in proprietari digl exterior ad in’altra persuna digl exterior.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs ed ina abstenziun approbescha il cussegl da vischnaunca la proposta dalla suprastanza communal.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 14-2009/2012

Seduta dils 3 da december 2010

3. Canalisaziun Mumpé Medel: Credit (messadi nr. 21-2009/2012)

Gerau Roger Tuor

A basa dil messadi e dalla documentaziun aschuntada, dilucidescha il gerau ils detagls dil project.

“Avon la midada dil tschentaner era schizun previu d’ereger ina serenera a Mumpé Medel. Ina zona corrispundenta ei aunc oz perdetga da quellas intenziuns.

Per bien cletg ei l’idea pil project a Fontanivas naschida, da colligiar sur il campadi la fracziun el sid da nossa vischnaunca cun la serenera principala a Raveras. Cunzun cuosts da menaschi han aschia saviu vegnir spargnai. Buca d’emblidar ei il fetg positiv aspect che quei project ei vegnius e vegn subvenziunaus dil Cantun cun 20%.

Igl onn 2002 ei l’emprema etappa cun colligiar Fontanivas cun la serenera Raveras vegnida terminada. 2005 haveva la suprastonza communal previu da continuar enteifer il trienni precedent cun la realisaziun dalla secunda etappa.

Ei ha duvrau empau pli ditg. Oz presentein nus a Vus quella fatschenta cunzun ord la raschun che sinergias san aunc inagada vegnir nezegiadas e cuosts vegnir reduci. Il Cantun renovescha numnadamein la punt dil stradun a Fontanivas. Enten cumbinar la realisaziun dalla canalisaziun cun la sanaziun dalla punt dil stradun san ins optimar il project e cheutras reducir ils cuosts bruts per la summa da ca. frs. 140'000.--.”

Debatta d’entrada

Il cussegl da vischnaunca desista d’ina debatta d’entrada, aschia ch’igl ei decidu d’entrar e tractar la fatschenta.

Discussiun en detagl

Cussegliaer Clemens Berther

Suenter ch’il menaschi dil pumpadi a Fontanivas ei staus prius en funcziun ha la cumissiun da gestiun giu priu investa dils stabiliments a Fontanivas. Cun quella caschun ei la cumissiun vegnida orientada ch’il pumpadi vegni prius ord funcziun igl unviern. Eis ei garantiu ch’il pumpadi funcziunescha igl unviern? Tgei uclauns ein aunc buca colligiai cun la serenera?

Gerau Roger Tuor

Las experientschas han mussau ch’igl ei meglier da mantener igl unviern in menaschi reduciu. Il pumpadi ei dimensiunaus aschia, ch’el funcziunescha era cun la colligiaziun da Mumpé Medel. Tenor dretg surordinau sto la vischnaunca procurar per tuttas zonas da baghegiar ina pusseivladad per purificar e dismetter las auas. Suenter la colligiaziun da Mumpé Medel restan aunc ils uclauns da Cavardiras, Pardomat e Madernal. El rom dil GEP han ins era integrau Pardomat Dado el project da Pardomat. La vischnaunca da Sumvitg ei pronta da surprender sia cumpart als cuosts. Ils preprojects ein vegni inoltra al Cantun avon l’introducziun dalla nova ulivaziun da finanzas. Igl uffeci per la natira ed igl ambient ha approbau ils

projects e segirau las contribuziuns cantunalas. Cunquei ch'il Cantun ha tschentau ni prioritads ni termins pertuccont la realisaziun da quels projects, vesa la suprastanza communal negina necessitad da realisar els il proxim temps.

Cusseglier Giusep Columberg

Il pumpadi a Fontanivas ha saviu vegnir experimentaus duront pliras stads. Ha ei dau difficultads da capacitad il temps ch'il campadi ei occupaus cun entochen 600 hosps? Dat il pumpadi sunter la colligiaziun da Mumpé Medel damogn als gronds catschs dalla sesiun aulta?

Gerau Roger Tuor

Ei ha dau ina rutadira dalla lingia da pressiun naven dil pumpadi, che ha saviu vegnir reparada senza grondas difficultads. Ulteriuras difficultads pli grondas ha ei buca dau. La fracziun da Mumpé Medel ei risguardada ella projectaziun dil pumpadi, aschia ch'ei duess dar neginas difficultads da capacitad.

Gerau Iso Mazzetta

Il pumpadi ei vegnius dimensiunaus aschia, ch'el dat damogn al menaschi da Fontanivas sco era allas auas piarsas da Mumpé Medel. Plinavon porta il vischinadi buca catschs d'aua concentrai sin certas parts dil di sco in menaschi turistic nua che tuttas persunas fan il medem temps diever dallas installaziuns sanitaras. Ins ha giu l'entschatta in problem cul material dir ella canalisaziun che setschentava el pumpadi e vegneva buca transportaus dallas pumpas. Quei problem han ins denton saviu slijar.

Decisiun

Cun 13 encunter 0 vuschs ed ina abstenziun decida il cussegl da vischnaunca:

- 1. da conceder per la canalisaziun Mumpé Medel a Fontanivas in credit net da frs. 280'000.--;*
- 2. da suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. c dalla constituziun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maisen

4. Parcadi sutterran a Cons: Credit (messadi nr. 22-2009/2012)

Gerau Iso Mazzetta

La problematica dils parcadis el vitg ei enconuschenta. Perquei ei la suprastonza communal dil meini ch'ei seigi da nezegiar sinergias che possibliteschan da realisar en cumbinaziun cun auters objects parcadis el center dil vitg ni agl ur da quel. Il project dalla casa da tgira s'avonza. Ins ha preparau duas variantas, numnadamein ina cun 22 ed in'otra cun 15 parcadis. La suprastonza communal propona 15 parcadis. Per prevegnir a memia bia traffic da circulaziun sin la Via Sogn Gions, duein quels parcadis vegnir affittai permanent a vischins ni era ad emploi. Muort differents nivros d'altezia sto igl access succeder sur la Via Sogn Gions.

President communal

Cheu setracta ei d'ina pusseivladad tut speciala. El contract pil dretg da baghegiar cun la fundaziun Casa da tgira ha la vischnaunca francau il dretg da saver realisar parcadis per la publicitad. En vesta al process da projectaziun per la casa da tgira eis ei necessari che la vischnaunca decida, schebein ella vul realisar ils parcadis. Ins vul inoltrar el decuors da quei meins la secunda fasa d'approbaziun. Ils 9 da december 2010 decida la cumissiun da baghegiar per la casa da tgira davart la secunda fasa. Perquei duess il cussegl decider questa sera, sch'ins vul ils parcadis. Suentar eis ei buca pli pusseivel da separticipar. Il consentiment dil cussegl da vischnaunca ei denton negina garanzia ch'ils parcadis vegnan realisai. Gest tenor la posiziun digl Uffeci da sanadad ni dils cuosts, eis ei necessari da desister dils parcadis. Dil reminent sto era la casa da tgira observar il diember da parcadis prescrets. Per la vischnaunca duess quell'investiziun esser profitabla, damai ch'ins less affittar ils parcadis permanents per in prezzi commensurau. L'istanza da baghegiar giavischa, en cass ch'il diember da parcadis per la casa fuss buca sufficient, che la Fundaziun separticipass als parcadis supplementars. Ultra da quei han vischins gia documentau interess d'affittar parcadis.

Debatta d'entrada

Cusseglia Clemens Berther

Avon treis onns ein ins sestentaus da sanar las finanzas communalas ed il pievel ha decidiu sorprendentamein in alzament dil pei da taglia. La finamira ei denton era stau da reducir ils deivets e d'investar en projects d'infrastructura absolutamein necessaris. Schegie che l'idea dils parcadis ei buna, duess ins buca s'engaschar vid quei project. Quella investiziun generescha neginas novas entradas. La Fundaziun casa da tgira Sursassiala duei realisar senza quels parcadis.

President communal

Il cussegl da vischnaunca sez ha giu giavischau ch'ins resalvi cul contract pil dretg da baghegiar la pusseivladad da saver construir parcadis. Perquei ei la suprastonza communal stada obligada da presentar quella fatschenta, ton pli che quell'investiziun s'auda tier la facultad finanziaria ed engreviescha cheutras buca la situaziun finanziaria. Quell'investiziun duess, en vesta als tscheins favoreivels, sepurtar sesezza ed haver in nez restont

per la vischnaunca. Sin fundament dils conclus dil cussegl da vischnaunca ha la suprastanza communal incorporau el contract pil dretg da baghegiar la pusseivladad da construir ensemen cun la casa da tgira parcadis e d'ereger habitaziuns per attempai, aschinavon che la parcella sa buca vegnir nezegiada cumpleinamein.

El vitg exista ina gronda munconza da parcadis. Enviers las pusseivladads d'antruras, setracta ei cheu propi d'ina sliigiun favoreivla e d'ina schanza unica. La Fundaziun sa buca financiar parcadis supplementars. En mintga cass sto l'investiziun sepurtar sesezza.

Cusseglia Pirmin Lozza

Igl access al parcadi ei previu sur la Via Sogn Gions. Quella via ei stretga ed igl ei grev da cruchar. Eis ei evtl. previu da slargar la Via Sogn Gions? Han ins sclariu la pusseivladad da realisar igl access naven dalla Via Cons? Ils cuosts da frs. 35'000.-- per parcadi dattan in pli ault importo ch'il credit dumandau? Plinavon menziunescha il messadi cuosts da frs. 470'000.-- , il credit munta denton a frs. 480'000.--. Pertgei quella differenza?

Gerau Iso Mazzetta

Tecnicamein eis ei pusseivel da construir igl access naven dalla Via Cons. La differenza da nivo munta a 3 m. Quei pretenda ina liunga rampa sco access alla garascha, sminuess il diember da parcadis ed augmentass ils cuosts per parcadi. Cunquei ch'igl ei previu da realisar parcadis permanents e buca per visetas, vegn il traffic ad esser fetg mudests. Igl ei buca previu da slargar la via. Il spazi disponibel lubescha buca quei.

President communal

Davart dalla Via Cons stuess ins quintar cun ina rampa da 30 m ed ina pendenza da 10%. Quella ei problematica. La suprastanza communal quenta cun ina investiziun da frs. 470'000.--. El stan da projectaziun actual plaidan ins d'ina spazi da calculaziun da $\pm 20\%$, perquei ina pintga reserva da frs. 10'000.--. Quei conclus ei era ligionts per la Fundaziun. Resalvau resta la carischia ch'occuora entochen la realisaziun.

La limita da frs. 500'000.-- fixada en la costituziun communal, sto vegnir observada stringentamein. Ei fuss in problem da confidanza, sch'il credit concediu dil cussegl da vischnaunca vegness buca observau. Ina damonda per in credit supplementar fuss fatala. En quei cass stuess ins revegnir alla decisiun dil cussegl e pretender posteriuramein ina votaziun dil pievel. Aschinavon che la summa pils parcadis duess survargar il credit concediu, ston ins desister dils parcadis.

Cusseglia Clemens Berther

Sch'ins realisescha ils parcadis sco parcadis permanents, san quels era vegnir taxai sco garaschas. Actualmeins ei ina tala sliigiun memia luxuriosa. Auters projects han ella situaziun finanziaria actuala pli bia prioritad. Perquei sa el buca sustener quei project.

Cusseglia Bernadetta Caminada

Ei il tscheins meinsil da frs. 150.-- per ina garascha sutterrana buca memia aults per relaziuns sco en nossa vischnaunca? Tgi stat buns per la differenza, aschinavon ch'ils parcadis san buca vegnir affittai per quei prezi?

President communal

La lescha da baghegiar pretenda in diember sufficient da parcadis. En differents cass, nua ch'igl ei buca stau pusseivel da construir parcadis, ha l'istanza da baghegiar pretendiu en la lubientscha da baghegiar ch'ei stoppi vegnir secumprau en, aschinavon ch'ins sappi metter a disposiziun parcadis. Ins ha era gia giu ecos positivs davart fatschentas.

En vesta alla munconza da parcadis duess ins nezegiar quella sligiazium singulara.

Gerau Iso Mazzetta

Ord vesta dil traffic ein ils parcadis necessaris. El vitg manca ei buca parcadis per las visetas, mobein era pils habitadis. In grond diember da vehichels vegn parcaus permanentamein sin plazzas publicas pil vitg entuorn, perquei ch'ìls privats san buca metter a disposiziun in diember sufficient da parcadis. Mustér spetga gia dapi generaziuns da saver sligiar il problem da parcadis el vitg e la situaziun sepresenta aschia, ch'ei va forsa aunc ina generaziun avon che quei project sa vegnir realisau. Il project presentau ei damaneivel al center dil Vitg, optimal e favoreivels. Secapescha ch'ei exista ina certa resca d'affittar ils plazs, denton para il prezi da meinsil da frs. 150.-- dad esser raschuneivels.

Cusseglier Victor Flepp

Igl ei enconuscent ch'ei regia munconza da parcadis. Perquei duess ins nezegiar quella pussevltadad e realisar ils 15 parcadis. Ton pli che l'investiziun seporta. En mintga cass eis ei lev d'anflar affittaders el stretg contuorn dil parcadì. Pli gronda che la distanza ei e pli grev ch'ei vegn ad esser d'anflar interessents. Igl access naven dalla Via Sogn Gions ei segir buca ideals, tecnicamein denton la suletta sligiazium.

Cussegliera Martin Gienal

Vesa la necessitad da realisar il project. Fuss ei denton buca pusseivel da sclarir ordavon l'interessenza e decider pér silsunter davart il project?

Cussegliera Emerita Flepp

Han ins sclariu la pussevltadad da realisar ils parcadis sut il quen dalla Fundaziun Casa da tgira Sursassiala?

President communal

Ins sesanfla ella fasa dil preproject. La Fundaziun sa buca realisar quels parcadis. Cun conceder il credit sa il cussegl deponer il giavisch da realisar ils parcadis. Igl ei semussau ch'ei setracta d'ina sligiazium raschuneivla e d'ina schanza unica. En vesta al temps entochen ch'ìls parcadis vegnan realisai, ei la suprastonza communal promta da risguardar l'objecziun da cussegliera Martina Gienal per sclarir il basegns. Sco gia menziunau, eis ei buca segir che la Fundaziun sa realisar ils parcadis. Il conclus dil cussegl ei da giudicar sco ina reservaziun da quei diember da parcadis.

President dil cussegl da vischnaunca

La discussiun tracta detagls. Il cussegl duei perquei decider primarmein, sch'el vul entrar e tractar la fatschenta.

Cusseglier Clemens Berther

Propona da remetter la fatschenta alla suprastonza communal.

Decisiun

Cun 10 encunter 3 vuschs ed ina abstenziun decida il cussegl da vischnaunca d'entrar e tractar la fatschenta en detagl.

Discussiun en detagl

Cusseglier Giusep Columberg

L'idea da construir quels parcadis ei buna. Pertuccont ils cuosts san ins esser da different meini. Co sepresenta la situaziun, sche las retschercas mussassen ch'ei dess interessents per 22 parcadis?

Gerau Iso Mazzetta

La Fundaziun sto saver ussa, schebein la vischnaunca ei interessada da realisar quels parcadis. Atras sligiazions retardassen il project. Entochen ch'il parcadi vegn en funcziun, ha la vischnaunca peda d'encurir affittaders. La resca che la damonda fuss pli gronda che 15 parcadis ei pintga.

Cusseglier Giusep Columberg

Aschinavon ch'igl interess fuss pli gronds, duvrass ei in credit pli ault.

President communal

Ils 9 da december sto la cumissiun da baghegiar decider tgei project che vegn suttamess allas instanzas cantunalas. Aschinavon ch'il cussegl vul realisar ils parcadis, eis ei necessari da prender ussa la decisiun? Aschinavon che la situaziun semidass, san ins desister dils parcadis. En quei cass sto la vischnaunca surprender ils cuosts da projectaziun. Igl ei denton buca pusseivel da decider pli tard da realisar il parcadi.

Cusseglier pader Vigeli Monn

La suprastanza communal declara che la summa da frs. 480'000.-- (reservau la carischia) seigi ligionta. Vegn il project la finfinala buca realisau, sche quella summa vegn survargada? Per exempel sch'ils cuosts totals muntassen a frs. 510'000.--?

Cusseglier Pirmin Lozza

Ei exista in grond manco da parcadis. Era sch'igl access sur la Via Sogn Gions ei buca optimal, duei vegnir realisau la varianta cun 22 parcadis. Perquei propona el da conceder frs. 670'000.-- e da suttametter quei credit alla votaziun dil pievel.

Cusseglier Victor Flepp

Sin fundament dallas informaziuns obtenidas, sustegn el la proposta dalla suprastanza communal.

Cussegliera Jordana Lozza

Vesa in problem pertucont il traffic, ton pli che pliras persunas ston s'entupar mintgamai a caschun dalla midada da squadras.

Decisiun

Cun 9 vuschs sustegn il cussegl da vischnaunca la proposta dalla suprastanza communal.

La proposta da realisar 22 parcadis per la summa da frs. 670'000.-- e suttametter la damonda da credit alla votaziun dil pievel obtegn ina vusch.

La proposta da buca conceder il credit obtegn ina vusch e treis commembers s'abstegnan dalla vusch.

Sin fundament da quei resultat ha il cussegl da vischnaunca decidiu;

- 1. da conceder per l'erecziun da 15 parcadis sutterrans el rom dall'engrondaziun dalla Casa da tgira Sursassiala in credit da frs. 480'000.-- (excl. carischia);*
- 2. da suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. c dalla costituziun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

5. Zona da mistregn a Pignola: Acquist da terren per promover l'economia (messadi nr. 23-2009/2012)

Cusseglhier Victor Flepp e cussegliera Rita Huonder-Tenner

En applicaziun d'art. 16, al. 1 dalla constituziun communal s'absentan Victor Flepp e Rita Huonder-Tenner durant la tractaziun da quella fatschenta.

President communal

La situaziun se presenta pli u meins sco ils onns 1993/1995. Gia lu ha la suprastanza communal proponiu d'acquistar quei terren a Pignola. Deplorablamein ha quella sligiazion buca anflau il sustegn dil suveran. Silsuenter han ins approbau in contract per in dretg da cumpra. Quel ei staus limitaus ad 8 onns ed ei spiraus. L'emprova da far pli tard ina cunvegnientscha cun il proprietari da terren ha fatg naufragi.

Ussa se presenta ina sligiazion favoreivla a favur dil mistregn. Era en quei cass setracta ei d'ina investiziun sil sector dalla facultad finanziaria che duess buca strapazzar il tenercasa communal.

Il niev proprietari dallas parcelas 181 e 182 ha suttamess ina favoreivla offerta. En cumbinaziun cun la parcella 189 – enzonada 2008 sut la resalva d'ina exzonaziun suenter 5 onns – e la parcella 187, dess ei ina sligiazion optimala pil mistregn. Igl actual proprietari dallas parcelas 181 e 182 ei prompts da vender l'entira surfatscha per la summa pauschala da frs. 850'000.-- quei che munta frs. 74.-- per m², enviers frs. 105.-- m² el cass dalla vendita da singulas parcelas, pia ina reducziun dil prezi da 30%, che vegn dabien al mistregn indigen.

La vischnaunca metta a disposiziun il terren als interessents en dretg da baghegiar. La submitziun publica cuoza entochen ils 19 da december 2010. Actualmein ein quater interessents s'annunzia. La vischnaunca savess dar novs impuls a noss'economia.

Gerau Iso Mazzetta

La zona da mistregn a Plaun da Diras ei gia surbaghegiada ed occupada. Las parcelas 181, 182 e 187 savessen vegnir messas a disposiziun per gronda part en dretg da baghegiar. La zona da mistregn a Pignola ei aunc buca aviarta. Ils cuosts per l'avertura san vegnir incorporai els cuosts pil dretg da baghegiar. La Regiun Surselva ei prompta da segidar per obtener credits d'investiziun.

Debatta d'entrada

Il cussegl da vischnaunca desista d'ina discussiun generala, aschia ch'igl ei decidiu d'entrar e tractar la fatschenta.

Discussiun en detagl

Cusseglhier Clemens Berther

Sustegn il project. El sedamonda co la suprastanza communal preveda d'agir per ch'in u l'auter contract mondi buca en emblidanza? Tgei capeta

cul terren suenter 30 onns cura ch'il contract ei spiraus ni en cass ch'ina interpresa mass concuors?

Gerau Iso Mazzetta

La realisaziun da quei project ha igl avantatg ch'era la parcella 189 sa vegnir francada en zona da mistregn. Aschinavon ch'ei capeta nuot, stuess quella parcella vegnir exzonada suenter 5 onns.

President communal

La surfatscha da ca. 2'500 m² vegn la vischnaunca a vender per saver realisar il project previus sin la parcella 189. Igl ulteriur terren vegn mess a disposiziun en dretg da baghegiar. El contract ei previu da reglar tut ils detagls (semegliant a quel per la Fundaziun Casa da tgira Sursassiala). Ins vegn era a fixar la pusseivladad d'ina prolungaziun. El cass d'in concuors vegn il terren anavos tier la vischnaunca.

Cusseglier Clemens Berther

Decida la suprastonza communal davart ils dretgs da baghegiar?

President communal

La surfatscha da ca. 2'500 m² vegn vendida al project previus sin parcella 189 e colligias cun quella parcella. Il rest stat a disposiziun en dretg da baghegiar. Era il cumprader dil terren sa profitar dalla reducziun da prezi.

Cusseglier Giusep Columberg

Han ins ponderau da realisar ina colligiazion cun la viafier e tgi fuss responsabels per la realisaziun?

Gerau Iso Mazzetta

Ins sclarescha la colligiazion cun la viafier MGB. Tgi che realisass ni finanzias la colligiazion ei buca sclariu.

Decisiun

Cun 11 vuschs ed ina abstenziun decida il cussegl da vischnaunca;

- 1. da conceder in credit total da frs. 870'000.-- per la cumpra dallas treis parcelas 181, 182 e 187 ella zona da mistregn Pignola;*
- 2. da plenipotenziar la suprastonza communal da vender ni conceder dretgs da baghegiar dil terren acquistau per ils cuosts effectivs e sut la cundiziun d'ina utilisaziun optimala;*
- 3. da suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. f. dalla constituziun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Flavio Murer

Cussegl da vischnaunca 14-2009/2012

Seduta dils 3 da december 2010

6. Ura da damondas

Cusseglia Pirmin Lozza

Ha tschentau duas damondas en connex cul Hotel Disentiserhof ed il Hotel Acla da Fontauna.

Tenor il feagl ufficial svizzer da commerci sesanfla la "Neue Disentiserhof AG" en concuors. - Tgei munta quei per nossa vischnaunca turistica? Ha la vischnaunca da Mustér era aunc dabien daners dalla nova Disentiserhof SA? Tgei summa vegn la vischnaunca a piarder cun quei concuors? Han ins gia novs investurs per in niev Hotel Disentiserhof?

Tgei va ussa vinavon cun igl anteriur Hotel Acla da Fontauna? Cu sa Mustér quintar cun la surbaghegiada ad Acla da Fontauna? Ha la societad "due sentieri" aunc adina il dretg da cumpra dil hotel?

President communal

Hotel Disentiserhof

Tgei munta quei per nossa vischnaunca turistica?

Ina serrada dil Hotel Disentiserhof fuss ina enorma sperdita per nossa vischnaunca. Il concuors pertucca mo la Neue Disentiserhof AG (cun in capital d'acziars da frs. 1'000'000.--). Ella ei la proprietaria dil hotel sco tal cun las localitads da restauraziun, il bogn ed il contuorn. Ella posseda denton negins appartamenti e negins letgs. Cun la proclamaziun dil concuors ei quella societad cassada ed igl uffeci da stumadira (Albert Chistell) dispona sur dil fatg. Ils proprietaris d'entochen ussa han da dir nuot pli. Quei pertucca en emprema lingia Rainer Geissmann, il capoacziunari e president dil cussegl d'administraziun.

Il complex dispona da 157 appartamenti. Tenor nossas informaziuns mettevan da quei da 80 entochen 100 proprietaris lur appartamenti a disposiziun per affittaziun. All'entschatta ei quei stau ina obligaziun per saver acquistar ils appartamenti, ch'era impurtada el cudisch funsil (Bewirtschaftungspflicht). Quella cundiziun ligionta ei vegnida stizzada avon 5 onns. Consequentamein san ils proprietaris decider libramein, sch'els vulan metter a disposiziun lur habitaziuns al hotel. En quei senn setracta ei da habitaziuns administradas (bewirtschaftete Wohnungen), sco quei vegn novissimamein cundiziunau dallas instanzas cantunales e federalas.

Sin fundament da quei sistem eis ei vegniu registrau ils davos onns da quei da 30'000 pernottaziuns el Hotel Disentiserhof. Quei ei in impurtont potenzial, ch'astga buca ir a smerscha. Perquei ei la suprastonza communal adina puspei s'occupada cun il Hotel Disentiserhof (mira cf. 8.3.3 dil program d'actividad e rapport da gestiun).

Sco ch'il concuors ei vegnius enconuschents, ei la suprastonza communal s'adressada agl uffeci da stumadira per s'informar sur dalla situaziun e per mirar che l'avertura dil hotel seigi garantida per la proxima stagiun. Dil

reminent ei il concuors negina sorpresa, pertgei la societad haveva daditg problems da liquiditad. El medem mument havein nus era tschercau interessents, che havessen dau la caparra da direger bein il menaschi gia igl unviern vegnent. Immediat ha il responsabel d'entochen cheu, Rainer Geissmann, demussau grond interess da menar vinavon il hotel. El hagi gia bia reservaziuns, aschia ch'ei seigi pusseivel da menar igl unviern il hotel cun success. El ha lu fundau ina nova societad (GD Hotels SA cun in capital d'aczijs da frs. 50'000.--), ch'ei promta d'affittar il hotel duront igl unviern vegnent. Il tscheins d'affittaziun meinsil ei mintgamai da pagar ordavon. Tenor las declaraziuns da Rainer Geissmann arva el il hotel miez december. Il persunal, da quei da 40 personas, seigi gia engaschus.

Il cau digl uffeci da stumadira ei dall'opiniun ch'ei seigi meglier da surschar il hotel ad intermin al propopietari d'entochen ussa. Quel detti - a vesta dil cuort temps - la megliera caparra ch'il menaschi sappi fucziunar. Sin fundament da quella declaronza, havein nus sistiu novas stentas da tscherca in affittader per la proxima stagiun.

Ha la vischnaunca da Mustér era aunc dabien daners dalla nova Disentiserhof SA?

Il concuors ei vegnius publicaus miez october 2010. Ei vegn applicau la procedura summara. Ils dabiens dalla vischnaunca muntan a rodond frs. 93'000.-- .

Tgei summa vegn la vischnaunca a piarder cun quei concuors?

Nus quintein che l'entira summa ei piarsa, pia sto quei importo vegnir screts giu sco sperdita. Dil reminent vegn era SMT a spiarder sil pli pauc 60'000 francs.

Han ins gia novs investurs per in niev Hotel Disentiserhof?

Na, ins ei denton alla tscherca, pertgei nus essan dil meini ch'ins stoppi anflar ina gruppa, promta da s'engaschar, da far las renovaziuns necessarias e da dar nova tempra a quei impurtont complex turistic. In problem ei la munconza da letgs disponibels, sco suramenziunau. Per haver success ei ina cunvegnientscha cun ils proprietaris dils appartaments indispensabla.

La decisiun schai els mauns dil cau digl uffeci da stumadira. Sulet lez ha il dretg da decider. El vegn ad empruar da vender il hotel a quel che porscha il meglier prezi. Nus vegnin denton a contrahar cun el e far tut il pusseivel per anflar ina sligiazion da valor cuzzonta per nossa purschida turistica.

Hotel Acla da Fontauna

Tgei va ussa vinavon cun igl anteriur Hotel Acla da Fontauna?

Dapi onns s'engaschan las autoritads communalas per ina sligiazion generusa per reactivar il vegl Hotel Acla da Fontauna, in menaschi che ha giu duront varga treis decennis ina posizion dominonta ella purschida turistica da Mustér. Numerusas emprovas per ina sligiazion han fatg naufragi.

A caschun dalla revisiun totala dalla planisaziun locala havein nus anflau ina sligiazion optimala cun crear ina nova zona speciala Acla da Fontauna. La cuminonza dils votants ha legrevlamein approbau ils 30 da november 2009 quella sligiazion generusa, che lubescha ina surbaghegiada turistica pli vasta. En stretga collaboraziun cun ina gruppa d'interessents (Due Sentieri AG cun igl exponent dr. Franz Hidber) havein nus elaborau in plan d'areal, ch'ei vegnius approbaus igl avrel 2010 dalla Regenza grischuna. El

ei gia purtaus el cudisch funsil, inclusiv la nova partiziun dalla proprietad e la clav per la repartiziun dils cuosts d'avertura.

Il plan d'areal regla tuts detagls da quella imposanta surbaghegiada turistica, sco la nova via d'access, la repartiziun dils cuosts per l'avertura, las prescripziuns specialas da baghegiar, la relaziun denter letgs da hotel, letgs administrai e habitaziuns secundaras.

Davart dalla vischnaunca ein tuttas premissas per ina surbaghegiada preparadas a fuorma optimala. Ils interessents han elaborau in generus project che fa ina eleganta e plascheivla cumparsa. El preveda 180 combras el sistem tradiziunal da hotel (157 stanzas) ni da habitaziuns administradas (23) e 56 appartamenti (senza obligaziun d'affittaziun) sco era in spazius stabiliment SPA. Ils iniziants ein fetg interessai ad ina stretga collaboraziun cun nies Center da sport e cultura, cun la Claustra sco era cun il Center sursilvan d'agricultura. Plinavon giavischan els ferventamein ina collaboraziun ella direcziun Sedrun ed Andermatt.

Dapi treis onns havein nus intensivias contractivas cun la gruppa d'interessents, praticamein jamna per jamna discussiuns e sedutas. El decuors da quest onn havein nus era giu conferenzas cun interpresas da reputaziun internaziunala, interessadas da surprender il menaschi dil hotel (Betriebsgesellschaft) ni era da separticipar alla finanziaziun.

Il contract per menar il hotel (contract d'affittaziun) ei preparaus e prompts per firmar. Ei setracta cheu d'in document voluminus. Il contract d'affittaziun ei la basa per tschercar investurs. Era quella part ei sin buna via. Ei manca aunc la finanziaziun restonta (Restfinanzierung). Ins spetga ina contribuziun dil Cantun ella fuorma dalla promoziun dall'economica, sco quei ei previu ella lescha. Las alteraziuns en connex cun la sanaziun dalla Resgia gronda a Domat engrevieschan quellas contractivas.

La vischnaunca ha gia prestau ina biala contribuziun cun las disposiziuns planisatoricas e cun garantir ina ulteriura parcella cun ina surfatscha da 4'000 m² per in prezzi raschuneivel.

In grond problem ei la sapazzada dil baghetg existent e la dismessa dil material. El cuntegn asbest e la sostanza PCB, aschia che la spazzada caschuna enorms cuosts supplementars. Ins quenta cun plirs milliuns francs.

Cu sa Mustér quintar cun la surbaghegiada ad Acla da Fontauna?

Sco menziunau ei il project sin fetg buna via e nus quintein cun ina decisiun definitiva els proxims meins. In termin definitiv savein nus denton buca indicar.

Ha la societad "due sentieri" aunc adina il dretg da cumpra dil hotel?

La societad Due sentieri ha vinavon il dretg da precumpra e s'occupescha intensivamein cul project. Entochen oz ha quella societad investau varga in miez milliun francs ella projectaziun. Dacuort ha ella suttamess ina damonda per ina contribuziun da promoziun al Cantun.

Fazit:

La vischnaunca ha preparaus las premissas per ina realisaziun d'ina surbaghegiada turistica ad Acla da Fontauna a moda optimala. Il project ei preparaus en tuts detagls e fa ina biala cumparsa. Las contractivas per ina realisaziun ein fetg avanzadas e nus sperein, ch'ina decisiun seigi pusseivla el proxim meins.

La realisaziun da quei project dess a nossa vischnaunca ed a nossa regiun enorms impuls per in svilup turistic da valor cuzzonta.

Cussegliair Pirmin Lozza

Ei satisfatgs dallas rispostas dalla suprastanza communal.

President dil cussegl da vischnaunca

Las proximas sedutas dil cussegl da vischnaunca ein previdas sco suonda:

Venderdis, ils 10 da december 2010 allas 20¹⁵ uras en Halla Cons

Venderdis, ils 7 da schaner 2011 allas 20¹⁵ uras en Halla Cons.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Flavio Murer

Disentis/Mustér, ils 6 da december 2010

G:\Uffeci baghegiar\Cussegl da vischnaunca\Cussegl da vischnaunca 2009_12\Protocols\Cus0014_12_dc.doc